

STROKOVNO USKLAJEVANJE

Številka: 007-165/2009
Ljubljana, dne 18.6.2009
EVA 2009-2011-0017

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE
REPUBLIKE SLOVENIJE
gp.gs@gov.si

Zadeva: **Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških – redni postopek – predlog za obravnavo**

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05–uradno prečiščeno besedilo in 109/08) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne sprejela naslednji sklep:

»Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških (EVA 2009-2011-0017) in ga posreduje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije.«

2. Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Andreja Lang, v.d. generalne direktorice na Ministrstvu za pravosodje,
- Melita Nikše, podsekretarka na Ministrstvu za pravosodje

Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu Državnega zbora RS:

- Aleš Zalar, minister za pravosodje,
- Boštjan Škrlec, državni sekretar na Ministrstvu za pravosodje,
- Andreja Lang, v.d. generalne direktorice na Ministrstvu za pravosodje

3. Gradivo se sme objaviti na svetovnem spletu: DA.

4. **Obrazložitev predlaganega nujnega oz. skrajšanega postopka obravnave predloga zakona v Državnem zboru RS: /**

Predlog in obrazložitev razlogov, zaradi katerih se predlaga skrajšanje poslovnih rokov (tretji odstavek 17. člena Poslovnika Vlade RS): /

5. Kratek povzetek gradiva:

S predlogom Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških (v nadaljnjem besedilu: predlog zakona) se Zakon o prekrških (Uradni list RS, št. 3/07 — uradno prečiščeno besedilo, 17/08 in 21/08 — popr. in 76/08 — ZIKS-1C, v nadaljnjem besedilu: Zakon o prekrških) v materialnopravnih določbah usklajuje s Kazenskim zakonikom (Uradni list RS, št. 55/08 in 66/08 – popr., v nadaljnjem besedilu: Kazenski zakonik), ki je začel veljati dne 1.11.2008.

Odpravljajo se redakcijske napake v 43., 105. in 155. členu Zakona o prekrških (napačno sklicevanje na druge člene) in predvsem neustreznost ureditve odločanja o pritožbi zoper sodbo (ali sklep) sodišča prve stopnje v 163. členu Zakona o prekrških, saj je bila z zadnjimi spremembami in dopolnitvami Zakona o prekrških popolnoma odpravljena možnost razveljavitve sodbe.

V 9. členu predloga zakona se določa, da hitri postopek ni dovoljen za prekrške zoper varnost cestnega prometa, za katere je predpisana stranska sankcija kazenskih točk v številu zaradi katerega se po zakonu storilcu izreče prenehanje veljavnosti voznškega dovoljenja. Tako bodo v rednem sodnem postopku po predlagani spremembi obravnavani poleg storilcev prekrškov, za katere je predpisanih 18 kazenskih točk tudi vozniki začetniki, če storijo prekršek, za katerega je predpisanih 7 ali več kazenskih točk. Za razmejitev pristojnosti je torej pomembno število predpisanih kazenskih točk za posamezen prekršek. Po predlagani spremembi bo o vseh prekrških voznikov začetnikov, za katere je poleg glavne sankcije (globa) predpisanih 7 ali več kazenskih točk, odločalo sodišče v rednem postopku, saj ima storitev takega prekrška za posledico prenehanje veljavnosti voznškega dovoljenja tako kot pri drugih voznikih, ki storijo prekršek, za katerega je predpisanih 18 kazenskih točk.

Na novo se ureja pridržanje v hitrem postopku o prekršku. Pridržanje v hitrem postopku o prekršku bo izvajala policija. Že Zakon o policiji (Uradni list RS, št. 107/06 — uradno prečiščeno besedilo in 42/09, v nadaljnjem besedilu: Zakon o policiji) v 43. členu določa, da lahko policisti za največ 24 ur pridržijo osebo, ki moti in ogroža javni red, če javnega reda ne morejo drugače vzpostaviti oziroma če ogrožanja ne morejo drugače odvrniti.

V predlogu zakona je dodan razlog zaradi katerega prekrškovni organ odloči, da ne bo izdal odločbe o prekršku ali vložil obdolžilnega predloga — če ni dokazano, da je prekršek storil kršitelj, saj so takšni primeri v praksi pogosti. Glede na to, da se odločitev prekrškovnega organa, da ne bo izdal odločbe o prekršku ali vložil obdolžilnega predloga le zaznamuje v spisu, se glede te odločitve ne uporablja pravilo »ne bis in idem«.

S predlogom zakona je uradni preizkus odločbe o prekršku (62.a člen Zakona o prekrških) razširjen tudi na ugotovitev, ali je dejanje prekršek in ali je pregon zastaral.

6. Presoja učinkov in usklajenost vladnega gradiva

Izjavljam, da gradivo nima nikakršnih učinkov na področjih iz tretje alineje tretjega odstavka 8. člena Poslovnika Vlade RS.

Predlagano gradivo:

a)	nima učinka	na javnofinančna sredstva v višini, večji od 40 000 € v tekočem in naslednjih treh letih oziroma da ima zanemarljive finančne učinke (pod 40 000 € v tekočem in naslednjih treh letih).
b)	nima učinka	na usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije
c)	nima učinka	na postopke oziroma poslovanje javne uprave/pravosodnih organov s strankami (državljeni in pravnimi osebami) oziroma na obveznosti strank do javne uprave (administrativna bremena)
d)	nima učinka	na gospodarstvo, na obseg državnih pomoči
e)	nima učinka	na okolje
f)	nima učinka	na socialni položaj posameznikov

g)	je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja in so bile v razpravo vključene nevladne organizacije oziroma predstavniki zainteresirane javnosti. V razpravo so bile vključene tudi občine in združenja občin oziroma jih gradivo ne zadeva. Datum objave: 18.6.2009 Svoje mnenje so podale naslednje organizacije, predstavniki: /	DA
h)	so bile v celoti upoštevane vse prejete pripombe, predlogi civilne družbe oziroma te niso bile prejete	DA
i)	je bilo lektorirano oziroma so upoštevani predlogi Službe za zakonodajo Vlade Republike Slovenije v okviru medresorskega usklajevanja.	DA
j)	je medresorsko usklajeno oziroma medresorsko usklajevanje ni potrebno Gradivo je bilo medresorsko usklajevano z: Ministrstvom za finance, Ministrstvom za notranje zadeve, Ministrstvom za javno upravo, Ministrstvom za promet, Ministrstvom za gospodarstvo, Ministrstvom za šolstvo in šport, Službo Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko in Službo Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.	DA

7. Vključenost predloga zakona v Normativni program dela Vlade Republike Slovenije:

Predlog zakona je vključen v Normativni program dela Vlade Republike Slovenije za leto 2009.

Aleš ZALAR
Minister

Priloge:

- priloga glede odprave administrativnih ovir
- predlog sklepa
- predlog zakona
- mnenje Službe za zakonodajo Vlade Republike Slovenije
- mnenje Ministrstva za finance

Razlogi, zakaj je postopek ali druga administrativna obveznost nujno potrebna, in javni interes, ki se s tem dosega. Dokazi, da javnega interesa ni mogoče doseči na drug, za stranke enostavnejši način.	/
Spoštovanje načela "vse na enem mestu" (načelo, da stranki ni treba opravljati zadev, ki se nanašajo na en življenjski oziroma poslovni dogodek, na več mestih). Kraj izvajanja storitve oziroma obveznosti.	/
Poraba časa in stroški (upravna taksa, plačilo storitve ...), ki jih stranki povzroča postopek ali obveznost.	/
Dokumentacija, ki jo bo morala predložiti stranka za izvedbo postopka. Zmanjšanje obsega dokumentov, ki jih mora predložiti, oziroma obrazložitev, zakaj zmanjšanja ni.	/
Način plačevanja storitve, upravne takse ... (z gotovino, s kreditnimi in plačilnimi karticami, po e-moneti, drugo).	/
Področje in življenjski oziroma poslovni dogodek na portalu e-uprave, na katerega se postopek nanaša, oziroma predlog za uvedbo drugega dogodka.	/
Dodaten prostor za navedbo predloga novega dogodka.	/
Obseg postopka, ki ga bo mogoče opraviti po elektronski in drugih sodobnih poteh, oziroma obrazložitev, zakaj to ne bo mogoče.	/
Podatki, potrebni za izvedbo postopka, ki jih bo pristojni organ pridobil sam iz uradnih evidenc, in način pridobivanja teh podatkov.	/

Številka:
Ljubljana,

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05–uradno prečiščeno besedilo in 109/08) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne sprejela naslednji

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških (EVA 2009-2011-0017) in ga posreduje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije.

mag. Milan Martin CVIKL
GENERALNI SEKRETAR

Priloga:
- predlog zakona

Prejmejo:
- Državni zbor Republike Slovenije
- Ministrstvo za pravosodje
- Služba za zakonodajo Vlade Republike Slovenije
- zbirka dokumentarnega gradiva

**PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH
ZAKONA O PREKRŠKIH****I. UVOD****1. Ocena stanja in razlogi za sprejem Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških**

Zakon o prekrških, ki je bil sprejet v letu 2003, uporabljati pa se je začel 1.1.2005, je bil do sedaj že petkrat spremenjen. Nekatere spremembe in dopolnitve so prispevale k večji učinkovitosti delovanja prekrškovnih organov in sodišč, predvsem glede plačila oziroma izterjave glob in stroškov postopka, v drugih primerih pa je bilo treba Zakon o prekrških uskladiti z drugimi zakoni.

Dne 1.11.2008 je začel veljati nov Kazenski zakonik, ki je v splošnem delu precej posegel tudi v teorijo kazenskega prava. Tako se namesto dosedanje »sile in grožnje« uporabljaja pravni termin »prisiljenost«, pri čemer sta silobran in prisiljenost urejena v točki (podpoglavju) o kaznivem dejanju in storilcu, skrajna sila pa je urejena v točki (podpoglavju) o krivdi in kaznivosti storilcev. Tudi sotorilstvo je izločeno iz poglavja o udeležbi pri kaznivem dejanju ter umeščeno v točko (podpoglavje) o kaznivem dejanju in storilcu, napeljevanje in pomoč pa sta ostala kot obliki udeležbe. Ker se 8. člen Zakona o prekrških sklicuje na smiselno uporabo Kazenskega zakonika glede določenih pojmov iz splošnega dela, je treba navedeni člen uskladiti z novostmi iz Kazenskega zakonika.

S predlogom zakona se namerava doseči večja učinkovitost v hitrem postopku o prekršku, zato se v 7. členu predloga zakona (novi 50.a člen Zakona o prekrških) ureja pridržanje kršitelja v hitrem postopku. Policija bo kršitelja največkrat pridržala v primerih motenja in ogrožanja javnega reda in ko bo sodišču predlagala izdajo odredbe za hišno ali osebno preiskavo. Pravice pridržanega so varovane v skladu z 19. členom (varstvo osebne svobode) in 30. členom (pravica do rehabilitacije in odškodnine) Ustave Republike Slovenije. 43. člen Zakona o policiji določa, da policisti pridržijo osebo, ki moti ali ogroža javni red, če javnega reda ne morejo drugače vzpostaviti oziroma če ogrožanja ne morejo drugače odvrniti. Pridržanje po tem členu sme trajati največ 24 ur. Zoper sklep o odreditvi pridržanja ima kršitelj pravico vložiti pritožbo, ki pa ne zadrži izvršitve sklepa.

S 15. členom predloga zakona se odpravlja neustrezna ureditev odločanja višjega sodišča o pritožbi zoper sodbo sodišča prve stopnje, saj je v praksi veliko primerov, ko je bistvena kršitev določb postopka o prekršku takšne narave, da je višje sodišče ne more samo odpraviti. Prav tako je kar nekaj primerov, ko višje sodišče prvič izvaja dokazni postopek in prvič vsebinsko odloča o prekršku. V teh primerih je dejansko odvzeta pravica do pritožbe.

2. Cilji, načela in poglavitne rešitve Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških

2.1. Cilji

S predlogom Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških se namerava doseči usklajenost Zakona o prekrških s Kazenskim zakonikom ter drugimi zakoni, ki določajo prekrške in postopanje prekrškovnih organov v primeru storjenih prekrškov (Zakon o varnosti cestnega prometa, Zakon o policiji). Zakon o prekrških se namreč v precejšnjem delu sklicuje na smiselno uporabo drugih zakonov oziroma odkazuje na posebno ureditev v drugih zakonih, kar ima za posledico sprotno prilagajanje spremembam zakonodaje, v nasprotnem primeru bi lahko prihajalo do različne uporabe zakona in do povečanja števila postopkovnih napak s strani prekrškovnih organov in sodišč.

S predlogom zakona se zagotavlja tudi večja učinkovitost delovanja prekrškovnih organov kakor tudi večja strokovnost sojenja sodišč prve stopnje, saj se pri slednjem omogoča razveljavitev sodbe sodišča prve stopnje v pritožbenem postopku.

2.2. Načela

Glede na postavljene cilje se je pri pripravi predloga zakona sledilo predvsem naslednjim načelom (usmeritvam, vodilom):

- uskladitev splošnih določb o prekršku in odgovornosti zanj z določbami Kazenskega zakonika (zagotovitev načela zakonitosti),
- zagotovitev enakega položaja in obravnavanja voznikov s spremembami 26. in 52. člena Zakona o prekrških (načelo enakosti),
- zagotovitev pritožbenemu sodišču, da v primerih, ki jih določa Zakon o prekrških, razveljavi sodbo prvostopenjskega sodišča in zadevo vrne v novo odločitev, pri čemer je poudarek na tem, da pritožbeno sodišče razveljavi prvostopenjsko sodbo le, če gre za kršitev takšne narave, da je ne more samo odpraviti in če je podana bistvena kršitev določb postopka o prekršku iz 1., 2., 3., 4. in 8. točke prvega odstavka 155. člena Zakona o prekrških.

2.3. Poglavitne rešitve

V predlogu zakona je treba posebej izpostaviti naslednje rešitve:

Glede na to, da so prekrškovni organi in sodišča opozarjala, da samostojni podjetniki posamezniki in posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost po storitvi prekrška prenehajo obstajati ali pa se statusno preoblikujejo in se tako izognejo odgovornosti za prekršek, se s predlogom zakona odpravlja navedena pravna praznina, tako da je v 2. členu predloga zakona določeno, da sta samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost odgovorna za prekršek tudi, če po storjenem prekršku spremenita ali prenehata opravljati dejavnost ali, če se samostojni podjetnik posameznik statusno preoblikuje v skladu z določbami zakona, ki ureja gospodarske družbe.

S predlogom zakona je določena jasnejša razmejitev med hitrim postopkom o prekršku in rednim sodnim postopkom tako, da je določeno, da hitri postopek ni dovoljen za prekrške zoper varnost cestnega prometa, za katere je predpisana stranska sankcija kazenskih točk v številu zaradi katerega se po zakonu storilcu izreče prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja.

Razširja se preizkus odločbe o prekršku po uradni dolžnosti, tako da bo po novem treba preizkusiti tudi ali je dejanje prekršek in ali je pregon zastaral; ob vložitvi zahteve za sodno varstvo kršitelji praviloma še ne morejo uveljavljati, da je pregon za prekršek zastaral, ker okoliščine, iz katerih bi bilo to razvidno, še niso nastopile. To pomeni, da je vlagatelj zahteve za sodno varstvo, ki ob vložitvi zahteve že ve za okoliščine zastaranja, v privilegiranem položaju v primerjavi z vlagateljem, ki za te okoliščine ne ve in zanje tudi ne more vedeti, ker nastopijo šele pozneje.

S predlogom zakona se ureja pridržanje v hitrem postopku o prekršku, kršiteljem pa so zagotovljene pravice v skladu z Ustavo Republike Slovenije.

V 12. členu predloga zakona je vštevanje pripora v globo, ki je bila storilcu prekrška izrečena s sodbo o prekršku, dopolnjeno z vštevanjem hišnega pripora.

Znova se omogoča višjemu sodišču, da ugotovi pritožbi in s sklepom razveljavi sodbo o prekršku sodišča prve stopnje ali jo razveljavi po uradni dolžnosti ter zadevo vrne v novo odločitev, če ugotovi, da je podana bistvena kršitev določb postopka o prekršku iz 1., 2., 3., 4. in 8. točke prvega odstavka 155. člena Zakona o prekrških, kršitve postopka pa glede na njeno naravo ne more samo odpraviti. Izjemoma pa se dovoljuje tudi razveljavitev sodbe sodišča prve stopnje in vrnitev zadeve sodišču prve stopnje v novo sojenje, če glede na naravo stvari in okoliščine primera oceni, da samo ne more izvesti dokaznega postopka.

Odpravlja se dosedanja ureditev v sedmem odstavku 202.b člena Zakona o prekrških na podlagi katere lahko direktor zavoda za prestajanje kazni zapora med izvrševanjem uklonilnega zapora predlaga, da se uklonilni zapor ne izvrši in da se globa prisilno izterja, če osebne okoliščine na strani storilca kažejo na to, da izvršitev uklonilnega zapora ne bi bila v skladu z njegovim namenom. Storilci prekrškov imajo namreč možnost že med postopkom o prekršku predlagati obročno odplačevanje globe in opravo nalog v splošno korist ali korist samoupravne lokalne skupnosti, vendar so med postopkom največkrat pasivni, ne glede na to, da so o svojih pravicah pravilno poučeni.

3. Prikaz ureditve v nekaterih drugih pravnih sistemih in prilagojenost ureditve pravu EU

3.1. Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravom Evropske unije.

3.2. Prikaz ureditve v nekaterih drugih pravnih sistemih

3.2.1 AVSTRIJA

Neko dejanje (ravnanje ali opustitev) se lahko kaznuje kot upravni prekršek samo takrat, kadar je bila zanj zagrožena kazen, preden je bilo storjeno. Kazen se ravna po pravu, ki je veljalo v času storitve dejanja, razen če bi bilo za storilca ugodnejše pravo, ki je veljalo v času izreka odločbe na prvi stopnji. Če upravni predpisi ne določajo drugače, so kaznivi samo tisti upravni prekrški, ki so bili storjeni v državi. Prekršek je storjen v državi, kadar je storilec ravnal ali naj bi ravnal v državi ali kadar se rezultat, ki je del dejanskega stanja, pojavi v državi. Nihče se ne sme izročiti

tuji državi zaradi upravnega prekrška in v državi se ne sme izvršiti nobena kazen, ki jo izreče tuj organ zaradi upravnega prekrška.

Zaradi upravnega prekrška se kazen lahko izreče samo na podlagi postopka, ki se izvede po Upravnem kazenskem zakonu (Verwaltungsstrafgesetz, VStG). Če Upravni kazenski zakon ne določa drugače, velja Splošni zakon o upravnem postopku (Allgemeines Verwaltungsverfahrensgesetz – AVG) tudi v upravnem kazenskem postopku. Upravni prekrški se razen zadev zasebnih tožb preganjajo po uradni dolžnosti. Okoliščine, ki služijo razbremenitvi obdolženca, je treba upoštevati na enak način kot tiste, ki ga bremenijo. Okrajni upravni organi so na prvi stopnji pristojni za preiskavo in kaznovanje vseh prekrškov, katerih kaznovanje ni dodeljeno drugim upravnim organom ali sodiščem. Osnova za odmero kazni sta vedno obseg s kaznivim dejanjem povezane škode ali ogroženosti tistih interesentov, za zaščito katerih je predvidena kazenska sankcija, in dejstvo, do kolikšne mere je imelo dejanje negativne posledice.

Avstrijska ureditev pozna tudi t.i. zaporno kazen, ki se sme izreči samo takrat, kadar je to nujno, da se storilca zadrži pred nadaljnjimi upravnimi prekrški enake vrste (11. člen VStG). Najkrajša zaporna kazen je dvanajst ur. Zaporna kazen, daljša od dveh tednov, se sme izreči samo takrat, kadar je to potrebno zaradi posebnih oteževalnih okoliščin. Zaporna kazen, daljša od šest tednov, se ne sme izreči (12. člen VStG). Vse odredbe in odločitve v zvezi z izvršitvijo zaporne kazni so do nastopa kazni naloga organa, ki je odločil na prvi stopnji ali na katerega je bila prenesena izvršitev kazni (53a. člen). Z nastopom kazni so te odredbe in odločitve naloga upravnega organa, ki mora izvršiti kazen.

Glede izvršitve zaporne kazni avstrijski VStG (53. člen) določa, da se zaporna kazen izvrši v pripornem prostoru organa, ki je odločil na prvi stopnji ali na katerega je bila prenesena izvršitev kazni. Če ta organ kazni ne more izvršiti ali če tako zahteva kaznovanec, je treba za izvršitev kazni zaprositi okrajni upravni organ, ki je najbližji stalnemu prebivališču kaznovanca, ali urad zvezne policije. Če tudi ta organ ne more izvršiti kazni, je treba za izvršitev kazni zaprositi vodjo zapor sodišča, na območju katerega ima kaznovanec stalno prebivališče. Ta mora prošnji ustreči, če to ne ovira izpolnjevanja drugih nalog po zakonu. Neposredno po sodni zaporni kazni, ali če bi bilo treba v nasprotnem primeru odrediti preiskovalni pripor, se sme zaporna kazen, ki jo je izrekel upravni organ, tudi sicer izvršiti v zaporu sodišča; izvršitev slednje kazni je dovoljena tudi v zavodu za izvrševanje kazni, če obdolženec s tem soglaša.

Denarne kazni se smejo prisilno izterjati samo do tolikšne mere, da ne ogrozijo ne preživljanja kaznovanca in tistih, ki jih je po zakonu dolžan preživljati, ne izpolnitve njegove dolžnosti, da poravna škodo.

Avstrijska ureditev pozna tudi skrajšani postopek določitve sankcije za upravne kršitve (47. člen VStG in nasl.). V ta namen obstajajo instituti "kazenske odredbe", "anonimne odredbe" in "izreka kazni na kraju prekrška".

Kadar se sodišče, upravni organ, organ javnega nadzora ali vojaške straže v sklopu opravljanja lastnih službenih funkcij ali priznanja, ki ga je prejel, seznanijo z obstojem upravnega prekrška ali kadar se na podlagi nadzora ugotovi obstoj kaznivega ravnanja, lahko pristojni organ brez drugega postopka s kazensko odredbo določi denarno kazen. V kazenski odredbi se lahko razsodi tudi odvzem zaseženih predmetov ali njihovega izkupička, kadar vrednost zaseženih predmetov ne preseže določenega zneska. Pristojni organ lahko z odlokom za pospešitev postopka opredeli posamezna dejstva upravnih prekrškov, za katera sme s kazensko odredbo

izreči v odloku vnaprej določeno denarno kazen z uporabo avtomatske obdelave podatkov. Kazenska odredba mora vsebovati poleg običajnih sestavin še dejanje, ki se šteje za dokazano, ter čas in kraj, kjer je bilo storjeno, upravni predpis, ki ga je prekršilo kaznivo dejanje, odrejeno kazen in uporabljeno zakonsko določbo, ter morebitni sklep o stroških, ki jih mora kriti obdolženec. Kazenske odredbe je treba vročiti osebno. Obdolženec se lahko proti kazenski odredbi pritoži v roku dveh tednov po njeni vročitvi in pri tem mora navesti dokazna sredstva, ki koristijo njegovi obrambi. Pritožba se lahko vloži tudi v ustni obliki. Predložiti jo je treba pristojnemu organu, ki je izdal kazensko odredbo. Če je pritožba vložena pravočasno, se uvede redni postopek (pri upravnem organu)¹. Pritožba velja kot zagovor. Če pritožba izrecno spodbija samo obseg odrejene kazni ali sklep o stroških, mora pristojni organ, ki je izdal kazensko odredbo, odločati o tem. V drugih primerih s pritožbo preneha veljati celotna kazenska odredba. V kazenski odločbi, sprejeti na podlagi pritožbe, se ne sme odrediti višja kazen kot v kazenski odredbi. Če pritožba ni vložena ali če ni vložena pravočasno, se kazenska odredba izvrši.

Če upravni predpisi ne določajo kako drugače, lahko pristojni organ z odlokom za pospešitev postopka določi posamezna dejstva upravnih prekrškov, za katera lahko z anonimno odredbo predpiše vnaprej določeno denarno kazen. Če pristojni organ z odlokom vnaprej določi denarno kazen, lahko najprej opusti preiskavo neznanega storilca in z anonimno odredbo predpiše denarno kazen, ne da bi določil nadomestno kazen, kadar ovadba temelji na opravljanju službene dolžnosti nekega organa javnega nadzora ali na avtomatskemu nadzoru in kadar obseg s kaznivim dejanjem povezane škode ali ogroženosti tistih interesov, ki so zaščiteni s kazensko sankcijo, in tudi negativne posledice, ki so rezultat kaznivega dejanja, ne zahtevajo upoštevanja osebnosti storilca. Anonimni odredbi se doda ustrezen račun za poštno vplačilo denarne kazni. Anonimna odredba se vroči osebi, za katero lahko pristojni organ utemeljeno domneva, da ona sama ali zanjo odgovoren organ pozna storilca ali zlahka ugotovi, kdo je. Anonimna odredba ni dejanje pregona. Proti njej ni dopustno nobeno pravno sredstvo. Če se v roku štirih tednov po njeni izdaji dolgovani znesek ne vplača po izdanem računu (četrti odstavek), postane brezpredmetna. Če postane anonimna odredba brezpredmetna, mora pristojni organ začeti poizvedbe. Kadar se znesek kazni po izdanem računu (četrti odstavek) vplača pravočasno, mora pristojni organ dokončno opustiti preiskavo neznanega storilca in opustiti vsako dejanje pregona. Anonimna odredba ne sme biti omenjena v uradnih informacijah in se ne sme upoštevati pri odmeri kazni. Če se dolgovani znesek vplača po poteku roka, ali če se ne vplača po izdanem računu in če obdolženec izkazuje plačilo v teku upravnega kazenskega postopka, se znesek kazni vrne ali vračuna.

Pristojni organ lahko pooblasti posebej izšolane organe javnega nadzora, da na podlagi določenih upravnih prekrškov, ki so jih ugotovili pri opravljanju službene funkcije ali ki so jih priznali pred njimi, z izrekom kazni na kraju prekrška izterjajo denarne kazni (50. člen VStG). Če v upravnih predpisih za določene upravne prekrške ni določen najvišji znesek, ki se izterja z izrekom kazni na kraju prekrška, mora pristojni organ določiti enoten znesek do 36 evrov, ki se določi vnaprej. Če pooblaščen pristojni organ ni obenem tudi nadrejeni organ, se pooblastilo lahko izda samo s soglasjem nadrejenega organa. Pristojni organ lahko organe javnega nadzora še dodatno pooblasti, da izročijo kršitelju račun za poštno vplačilo dolgovanega zneska ali da izdani račun pustijo na kraju prekrška, kadar kršitelj ni navzoč. Vsebina pooblastila se navede v listini, ki se izroči organu. Organ je dolžan, da na zahtevo kršitelja to listino uradno predloži. Izrek kazni na kraju prekrška mora navajati dejanje, čas in kraj storitve tega dejanja, znesek kazni in pristojni organ, v imenu katerega se ukrepa. Oblika obrazcev za izrek kazni na kraju prekrška, način njihovega izdajanja ter poslovanje s temi obrazci in z izterjanimi kazenskimi zneski se urejajo z

¹ V primeru pritožbe zoper kazensko odredbo torej gre za nekakšen "ugovor" zoper hitro odločbo upravnega organa.

odlokom Zvezne vlade. Proti izreku kazni na kraju prekrška ni dopustno nobeno pravno sredstvo. Če kršitelj zavrne plačilo kazenskega zneska ali prevzem računa, je izrek kazni na kraju prekrška brezpredmeten. Opustitev vplačila z računom v roku dveh tednov se šteje kot zavrnitev plačila dolgovanega zneska. Rok začne teči od tistega dne, ko je organ pustil račun na kraju prekrška ali ga izročil kršitelju. V primeru zavrnitve plačila kazenskega zneska ali prevzema računa se pristojnemu organu poda prijava. Če se znesek kazni vplača po poteku roka, ali če se ne plača po izdanem računu in če obdolženec izkazuje plačilo v teku upravnega kazenskega postopka, se znesek kazni vrne ali vračuna. Pristojni organ lahko pooblasti organe javnega nadzora, da dovolijo kršitelju poravnati dolgovani znesek tudi v določenih tujih valutah ali s čekom ali kreditno kartico.

V avstrijskem prekrškovnem pravu sta izrecno urejena tudi instituta t.i. izredne omilitve kazni in spregleda kazni. Prvi omogoča, da se najmanjša kazen lahko zmanjša tudi za polovico, če olajševalne okoliščine močno prevladujejo nad oteževalnimi okoliščinami ali če je obdolženec mladoletnik (20. člen). Institut spregleda kazni omogoča, da lahko pristojni organ brez dodatnega postopka spregleda izrečeno kazen, kadar je krivda obdolženca neznatna in kadar so posledice prekrška nepomembne. Obdolženca pa lahko istočasno opozori na protipravnost njegovega vedenja z odločbo, če je to potrebno, da ga odvrne od nadaljnjih kaznivih dejanj enake vrste. Pristojni organ lahko spregleda uvedbo in izvedbo kazenskega postopka, kadar se zdi pregon brezupen ali kadar so za to potrebni stroški v nesorazmerju s stopnjo in pomenom kršitve v sklopu upravnega prekrška. Pod enakimi pogoji lahko upravni organi spregledajo ovadbo ali organi javnega nadzora spregledajo izrek kazni na kraju prekrška ali ovadbo; slednji v takšnih primerih lahko storilca opozorijo na protipravnost njegovega ravnanja na primeren način (21. člen VStG).

3.2.2 ITALIJA

Sankcioniranje prekrškov upravne narave so v Republiki Italiji uredili z zakonom števil. 689 z dne 24. novembra 1981, z naslovom "Spremembe kazenskega sistema". Z navedenim zakonom so prekvalificirali lažja kazniva dejanja v prekrške, za katere so predpisane administrativne sankcije. Prekrški so opredeljeni kot kršitev pravnega reda, za katere so predpisane upravne sankcije. Upravne sankcije izrekajo upravni organi in se praviloma odražajo v obveznosti plačila določene vsote denarja. Italijanski zakonodajalec je s temi spremembami razbremenil sodstvo reševanja zadev, za katere je ocenil, da so družbeno manj nevarna ravnanja. Postopek za ugotavljanje in sankcioniranje prekrškov je manj strogo formalen, kljub takšnemu postopku, pa so v sistem vgrajeni instituti, s katerimi se tudi v teh postopkih varujejo človekove pravice.

Na področju prekrškov veljajo splošna načela kazenskega prava kot so načelo zakonitosti, načelo krivdne odgovornosti, malomarnost in naklep, skrajna sila in silobran. Zakon določa okvire predpisovanja kazni (splošni minimum in splošni maksimum), lahko pa so za prekrške predpisane tudi drugačne sankcije (prepoved vožnje motornega vozila, rušenje črnogradnje itd.). Upravni organ, ki je pristojen za sankcioniranje prekrškov, sme kazen v okviru predpisanega razpona sam tudi odmeriti, pri tem pa mora upoštevati težo kršitve, ravnanje kršitelja (odprava oziroma ublažitev posledic, obžalovanje itd.), osebnost kršitelja in njegovo premoženjsko stanje.

Odkrivanje ali ugotavljanje prekrška ("accertamento") je običajno v pristojnosti posameznih upravnih organov in sicer vsakega na svojem področju ter sodne policije, ki je pristojna za odkrivanje na vseh področjih. O vsakem odkritem prekršku mora pristojni organ uradno obvestiti oziroma seznaniti kršitelja in po potrebi tudi osebo, ki je z njim solidarno odgovorna. Če seznanitve oziroma obvestila ni možno posredovati kršitelju takoj, se kršitelju vroči zapisnik o

storjenem prekršku po pravilih o vročanju ("contestazione e notificazione"). Če vročitev ni opravljena, ali če je opravljena po roku za vročitev, kazni od kršitelja ni mogoče izterjati. Roki za vročitev obvestila oziroma zapisnika o ugotovljenem prekršku so različni. Tako je določen rok 360 dni za storilca prekrška, ki je v tujini, 150 dni za storilce prometnih prekrškov in 90 dni splošni rok. Kršitelj ima pravico, da v 60 dneh od prejema obvestila oziroma zapisnika o prekršku sam izbere višino kazni, ki jo bo plačal in sicer lahko plača tretjino predvidene kazni, predpisane za ugotovljeni prekršek, ali pa dvakratni znesek minimalne predvidene kazni, če je ta ugodnejša. S plačilom kazni kršitelj izpolni svojo obveznost, zato se nadaljnji postopek ugotavljanja prekrška ustavi. Ta postopek se imenuje poravnava po skrajšanem postopku ("conciliazione in via breve").

Če ne pride do poravnave v skrajšanem postopku, torej če kršitelj kazni ne plača, lahko v roku 30 dni od vročitve obvestila oziroma zapisnika o prekršku vloži na pristojni organ pripravljalni spis s svojimi dokazi ("nasprotne navedbe" oziroma "ugovor"), s predlogom za zaslišanje.

Po prejemu poročila oziroma po zaslišanju (če je bilo to opravljeno) ter po proučitvi dokumentacije izda pristojni urad odločbo, s katero ugotovi prekršek in določi višino kazni, ali pa postopek ustavi. Vse to se opravi neposredno brez obravnave oziroma naroka. Odločba ("ordinanza-ingiunzione") ugotavlja prekršek in hkrati poziva k plačilu. Zoper tako odločbo je dopusten ugovor ("opposizione") in sicer v roku 30 dni od vročitve odločbe na pretorja. Ugovor praviloma ne zadrži izvršitve odločbe, razen če pretor iz utemeljenih razlogov odredi drugače. O pritožbi odloči pretor s sodbo, s katero ugovoru delno ali v celoti ugodi, ali ga zavrne oziroma zavrže. O pritožbah zoper pretorjeve sodbe odloča kasacijsko sodišče.

3.2.3 NEMČIJA

Nemški Zakon o prekrških ("Gesetz über Ordnungswidrigkeiten") vsebuje temeljne in okvirne določbe, ki veljajo za prekrške. Če zakon ne določa drugače je, med kazenskim postopkom tožilstvo pristojno tudi, da dejanje preganja s pravnega vidika kršitve predpisov. Če je kazenski postopek zaradi pomanjkanja dokazov ustavljen, ostaja pa sum, da se dejanje lahko preganja kot kršitev predpisov tožilstvo pošlje zadevo pristojnemu upravnemu organu. Vključitev prometnih kršitev v okvir prekrškov je v nemškem pravu pripeljala do novega Zakona o prekrških. Kazniva dejanja v cestnem prometu so nedovoljeno oddaljevanje od kraja nesreče, če voznik ogroža cestni promet, ker vozi motorno vozilo ob uživanju alkohola ali drugih opojnih snovi ter kljub duševnim ali telesnim hibam, če voznik ogroža cestni promet z očitnim in brezobzirnim neupoštevanjem prometnih predpisov in pravil prednosti, z napačnim ravnanjem pri prehitevanju, z napačnim ravnanjem na prehodih za pešce, s prehitro vožnjo, med drugim na nepreglednih mestih, z neupoštevanjem obvezne vožnje po desni strani, z obračanjem, z vožnjo nasproti vozni smeri ali s poskusom obračanja, z vzvratno vožnjo, z vožnjo v nasprotni smeri na avtocesti ali cesti za motorna vozila, z neoznačevanjem stoječih ali obtičanih vozil, če voznik kljub prepovedi vožnje in kljub pridržanju, začasnemu odvzemu ali zasegi vozniškega dovoljenja vozi, ukaže voziti ali dopusti voziti vozilo brez vozniškega dovoljenja, zloraba registrskih tablic, uporaba ali dopustitev uporabe nezavarovanih vozil ali prikolic, nepooblaščen uporaba motornih vozil, uporaba sile, ubijanje, povzročanje telesnih poškodb, nevarno poseganje v cestni promet, zapustitev ponesrečenih ali druga kazniva dejanja.

4. Ocena finančnih posledic predloga zakona za državni Proračun in druga javna finančna sredstva

Predlog zakona nima finančnih posledic niti za državni proračun niti za druga javna finančna sredstva.

I. Ocena finančnih posledic: Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o prevoznih pogodbah v cestnem prometu				
	Tekoče leto (t)	t+1	t+2	t+3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javna finančna sredstva				
II. Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene po naslednjih proračunskih postavkah (PP) s predvidenimi zneski:				
Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračunskega uporabnika	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
Manjkajoče pravice porabe se bodo zagotovile s prerazporeditvijo iz naslednjih PP:				
Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračunskega uporabnika	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov oz. povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1	
SKUPAJ:				

5. Druge posledice, ki jih bo imel sprejem zakona

Predlog zakona ne bo imel drugih posledic.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o prekrških (Uradni list RS, št. 3/07 — uradno prečiščeno besedilo, 17/08 in 21/08 — popr. in 76/08 — ZIKS-1C) se 8. člen spremeni tako, da se glasi:

»8. člen

Če ni v tem zakonu drugače določeno, se v postopku o prekršku smiselno uporabljajo določbe kazenskega zakonika glede silobrana, skrajne sile, prisiljenosti, neprištevnosti, naklepa, malomarnosti, dejanske in pravne zmote, storilca, posrednega storilca in sotorilca, napeljevanja in pomoči ter časa in kraja storitve kaznivega dejanja.«

2. člen

V 13. členu se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, sta odgovorna za prekršek tudi, če po storjenem prekršku spremenita ali prenehata opravljati dejavnost ali če se samostojni podjetnik posameznik statusno preoblikuje v skladu z določbami zakona, ki ureja gospodarske družbe.«

3. člen

V šestem odstavku 26. člena se drugi stavek spremeni tako, da se glasi:

»Pri tem sme izreči globo do najnižje mere iz 17. člena tega zakona, stransko sankcijo kazenskih točk v cestnem prometu pa sme omiliti:

- za največ tretjino od predpisanih kazenskih točk za prekršek,
- za prekrške, za katere je predpisana stranska sankcija v številu 18 kazenskih točk, pa tako, da se izreče vozniku začetniku 6 kazenskih točk, drugim voznikom pa 17 kazenskih točk.«

4. člen

Drugi odstavek 30. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(2) O dejanju, ki ima vse znake prekrška in ga stori otrok, prekrškovni organ obvesti osebo, ki je dolžna skrbeti zanj, kadar je to potrebno glede na naravo in težo dejanja, ki ima vse znake prekrška ali zaradi varstva pravic oziroma interesov otroka, pa tudi pristojni organ socialnega varstva.«

5. člen

V 43. členu se beseda »petega« nadomesti z besedo »šestega«.

6. člen

Doda se nov 50.a člen, ki se glasi:

»50.a

(1) V hitrem postopku o prekršku sme policija kršitelja pridržati, če so podani utemeljeni razlogi za sum, da je kršitelj storil prekršek, če so okoliščine, ki kažejo na nevarnost, da bo nadaljeval s prekrškom, da ga bo ponovil, ali da se bo skril, uničil ali odvrigel dokaze, ki bi lahko služili kot dokaz v postopku o prekršku.

(2) Kršitelj, ki je pridržan, mora biti v materinem jeziku ali jeziku, ki ga razume, takoj obveščen o razlogih za pridržanje. Takoj mora biti tudi poučen, da ni dolžan ničesar izjaviti, da ima pravico do takojšnje pravne pomoči zagovornika, ki si ga lahko svobodno izbere, in o tem, da je pristojni organ na njegovo zahtevo dolžan o pridržanju obvestiti njegove najbližje oziroma delodajalca, če je tuj državljan pa na njegovo zahtevo tudi konzulat njegove države. Kršitelju mora biti takoj, najkasneje pa v treh urah, vročen pisni sklep o odreditvi pridržanja z navedbo razlogov za odvzem prostosti s pravnim poukom. Dokler traja pridržanje, ima kršitelj pravico do pritožbe zoper sklep, ki pa ne zadrži odvzema prostosti. O pritožbi mora odločiti senat pristojnega okrožnega sodišča (šesti odstavek 25. člena ZKP) v 48 urah.

(3) Če kršitelj ni bil poučen po prejšnjem odstavku tega člena ali ta pouk ni zapisan, prekrškovni organ ne sme opreti svoje odločbe na njegovo izpovedbo, dano v času, ko mu je bila vzeta prostost.

(4) Pridržanje sme trajati največ 24 ur od tiste ure, ko je bil kršitelj pridržan. V tem času je treba izdati odločbo o prekršku ali pa ga izpustiti.

(5) Čas, ko je bil kršitelj pridržan, preden je bila izdana odločba o prekršku, se kršitelju všteje v globo v odločbi o prekršku, s katero je kršitelj spoznan za odgovornega za prekršek. Pri tem se pridržanje, ki je trajalo 12 ur ali manj všteje v globo v višini 20 eurov. Pridržanje, ki je trajalo več kot 12 ur, pa šteje za 40 eurov globe.

(6) Za pridržanje kršitelja se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja kazenski postopek o izvrševanju pripora, če s tem zakonom ni drugače določeno.

(7) Glede povrnitve škode, rehabilitacije in drugih pravic kršitelja, ki mu je bila neutemeljeno odvzeta prostost po določbah tega člena, se uporabljajo določbe 193. do 198. člena tega zakona.«

7. člen

V četrtem odstavku 51. člena se za prvo alinejo doda nova druga alineja, ki se glasi:

» — če ni dokazano, da je prekršek storil kršitelj;«

Dosedanji druga in tretja alineja postaneta tretja in četrta alineja.

8. člen

V drugem odstavku 52. člena se peta alineja spremeni tako, da se glasi:

» — za prekrške zoper varnost cestnega prometa, za katere je predpisana stranska sankcija kazenskih točk v številu zaradi katerega se po zakonu storilcu izreče prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja.«

9. člen

V prvem odstavku 62.a člena se za prvo alinejo dodata nova druga in tretja alineja, ki se glasita:

»— ali je dejanje prekršek,

— ali je pregon zastaral,«

Dosedanje druga, tretja in četrta alineja postanejo četrta, peta in šesta alineja.

V drugem odstavku se besedilo »prve ali četrte alineje« nadomesti z besedilom »prve, druge, tretje ali šeste alineje«.

10. člen

V četrtem odstavku 105. člena se besedi »druge alineje« nadomestita z besedama »prve alineje«.

11. člen

Drugi odstavek 112. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Obdolžencu, ki je bil med kazenskim postopkom v priporu ali hišnem priporu, se všteje čas pripora ali hišnega pripora v globo, izrečeno za prekršek, če ni bil obsojen za kaznivo dejanje, za isto dejanje pa mu je bila izrečena globa v postopku o prekršku, pri čemer se en dan pripora ali hišnega pripora šteje za 40 eurov.«

12. člen

V prvem odstavku 155. člena se 7. točka spremeni tako, da se glasi:

»7. če je bila s sodbo o prekršku, izdano po ugovoru na podlagi 129.a člena, prekršena določba dvanajstega odstavka 129.a člena in dvanajstega odstavka 163. člena tega zakona;«

13. člen

163. člen se spremeni tako, da se glasi:

»163. člen

(1) Višje sodišče s sklepom zavrže prepozno ali nedovoljeno pritožbo, če tega ni storilo sodišče prve stopnje.

(2) Višje sodišče odloči o pritožbi tako, da sodbo sodišča prve stopnje potrdi, razveljavi ali spremeni.

(3) Višje sodišče zavrne pritožbo kot neutemeljeno in s sodbo potrdi sodbo sodišča prve stopnje, če ugotovi, da niso podani razlogi, zaradi katerih se sodba izpodbija, in tudi ne take kršitve, na katere mora paziti po uradni dolžnosti (159. člen).

(4) Višje sodišče ugodi pritožbi, odpravi ugotovljene kršitve ali jih odpravi po uradni dolžnosti in s sodbo odloči o zadevi, če je podana kršitev določb postopka o prekršku.

(5) Višje sodišče ugodi pritožbi in s sklepom razveljavi sodbo o prekršku sodišča prve stopnje ali jo razveljavi po uradni dolžnosti ter zadevo vrne v novo odločitev, če ugotovi, da je podana bistvena kršitev določb postopka o prekršku iz 1., 2., 3., 4. in 8. točke prvega odstavka 155. člena tega zakona, kršitve postopka pa glede na njeno naravo ne more samo odpraviti.

(6) Višje sodišče na ustni obravnavi dopolni dokazni postopek po določbah rednega sodnega postopka in s sodbo odloči o zadevi, če spozna, da je to potrebno zaradi nepopolne ugotovitve dejanskega stanja, ki ga pritožnik uveljavlja na podlagi novih dejstev in dokazov, za katere je verjetno izkazal, da jih brez svoje krivde ni mogel uveljaviti v postopku na prvi stopnji.

(7) Višje sodišče na seji ali na ustni obravnavi ponovi posamezne izvedene dokaze po določbah rednega sodnega postopka in s sodbo odloči o zadevi, če spozna, da je zaradi zmotne ugotovitve dejanskega stanja dokazni postopek treba ponoviti.

(8) Višje sodišče izjemoma s sklepom razveljavi sodbo sodišča prve stopnje in vrne zadevo sodišču prve stopnje v novo sojenje, če glede na naravo stvari in okoliščine primera oceni, da samo ne more izvesti dokaznega postopka.

(9) Višje sodišče ugodi pritožbi in s sodbo spremeni sodbo o prekršku sodišča prve stopnje ali jo spremeni po uradni dolžnosti, če ugotovi, da so bila odločilna dejstva v sodbi o prekršku sodišča prve stopnje pravilno ugotovljena, da pa je treba na ugotovljeno dejansko stanje ob pravilni uporabi predpisa izdati drugačno sodbo. Višje sodišče s sodbo spremeni sodbo o prekršku sodišča prve stopnje tudi, če spozna, da je treba pri odmeri sankcij za prekrške oziroma odvzemu premoženjske koristi drugače presoјati upoštevane okoliščine.

(10) Višje sodišče spremeni sodbo sodišča prve stopnje tudi takrat, kadar spozna, da je sodišče prve stopnje zmotno presodilo listine ali druge dokaze, ki jih ni samo izvedlo in je nanje oprlo sodbo.

(11) Če višje sodišče pri reševanju pritožbe ugotovi, da so razlogi, zaradi katerih je izdalo odločbo v korist obdolženca, v korist tudi kakšnemu drugemu obdolžencu, ki se ni pritožil ali se ni pritožil v tej smeri, ravna po uradni dolžnosti, kakor da bi se bil pritožil tudi ta.

(12) Če je pritožba vložena samo v korist obdolženca, se sodba o prekršku ne sme spremeniti v njegovo škodo.«

14. člen

V 202. členu se doda nov deveti odstavek, ki se glasi:

»(9) Pristojni davčni organ je dolžan obvestiti prekrškovni organ in sodišče o uvedbi in zaključku postopka prisilne izterjave oziroma izvršitve na podlagi določb tega člena in zakona, ki ureja prisilno izterjavo davkov.«

15. člen

Sedmi odstavek 202.b člena se črta.

Dosedanja osmi in deveti odstavek postaneta sedmi in osmi odstavek.

PREHODNI IN KONČNA DOLOČBA

16.člen

Določba 2. člena tega zakona se uporablja samo za samostojne podjetnike posameznike in posameznike, ki samostojno opravljajo dejavnost, ki so vpisani v poslovni register od dneva uveljavitve tega zakona.

O prekrških, ki so bili storjeni pred uveljavitvijo tega zakona, odločajo organi, ki so bili pristojni za odločanje o prekrških po dosedanjih predpisih.

17. člen

15. člen tega zakona se začne uporabljati z dnem uveljavitve tega zakona.

18. člen

Ta zakon začne veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu:

S 1. členom predloga zakona se 8. člen Zakona o prekrških usklajuje z določbami Kazenskega zakonika. V Kazenskem zakoniku je »sila in grožnja« v 23. členu nadomeščena s »prisiljenostjo«. Ker dejanje, ki je bilo storjeno pod vplivom sile, ki se ji storilec ni mogel upreti, ni kaznivo dejanje, ob smiselni uporabi Kazenskega zakonika tudi dejanje, ki je bilo storjeno zaradi prisiljenosti, ni prekršek.

Kazenski zakonik drugače ureja tudi udeležbo, tako sotorilstvo, ki je bilo v 25. členu prejšnjega Kazenskega zakonika (Uradni list RS, št. 95/04 — uradno prečiščeno besedilo) kot oblika udeležbe, ni več v poglavju o udeležbi, temveč v podpoglavju o kaznivem dejanju in storilcu. Zato so v 1. členu predloga zakona storilec, posredni storilec in sotorilec navedeni posebej in pred oblikama udeležbe (napeljevanje in pomoč).

K 2. členu

Glede na to, da so pogosti primeri, ko se samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, izogne odgovornosti za prekršek tako, da po storitvi prekrška najprej preneha obstajati (izbris iz poslovnega registra), nato pa po določenem času znova začne opravljati dejavnost, je v 2. členu predloga zakona določeno, da sta samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, odgovorna za prekršek tudi, če po storitvi prekrška spremenita ali prenehata opravljati dejavnost ali če se statusno preoblikujeta v skladu z določbami zakona, ki ureja gospodarske družbe.

K 3. členu

Dosedanji drugi stavek v šestem odstavku 26. člena Zakona o prekrških je pri stranski sankciji kazenskih točk v cestnem prometu omogočal omilitve le za prekrške, pri katerih je predpisana stranska sankcija 18 kazenskih točk, in sicer tako, da se je vozniku začetniku lahko izrekla ta stranska sankcija v višini 6 kazenskih točk, drugim voznikom pa 17 kazenskih točk.

S predlagano dopolnitvijo določb o omilitvi stranske sankcije kazenskih točk, pa se dodatno omogoča omilitve stranske sankcije kazenskih točk tudi tedaj, ko so kazenske točke predpisane v nižjem številu (npr. 9). Za prekrške, za katere je predpisanih manj kot 18 kazenskih točk, bo smelo sodišče pri izreku posamezne stranske sankcije le to omiliti za največ tretjino predpisanih kazenskih točk. S tem se omogoča individualizacija stranske sankcije kazenskih točk glede na kategorijo voznika (voznik začetnik ali drugi vozniki), hkrati pa se pri manj nevarnih prekrških omogoča sodišču večjo diskrecijo pri načinu omilitve te stranske sankcije. S predlagano spremembo se odpravlja neenakost dosedanje določbe, ki je bila diskriminatorna do voznikov, ki so storili prekršek, za katerega ni bilo predpisanih 18 kazenskih točk, temveč manj in sodišča niso imela pooblastila, da tako predpisano stransko sankcijo omilijo. Pri izreku posamezne stranske sankcije kazenskih točk in uporabi omilitvenih določil pa se ne upošteva število prej izrečenih kazenskih točk, niti skupno število izrečenih kazenskih točk za prekrške v steku, temveč zgolj število predpisanih kazenskih točk za posamezen prekršek, za katerega se izreka stranska sankcija kazenskih točk.

K 4. členu

S spremembo se določa dolžnost prekrškovnega organa, da o storitvi dejanja, ki ima vse znake prekrška in ga stori otrok, obvesti osebo, ki je dolžna zanj skrbeti. Kadar pa je to potrebno glede na naravo in težo dejanja, ki ima vse znake prekrška ali zaradi varstva pravic oziroma interesov otroka, pa tudi pristojni organ socialnega varstva. V slednjem primeru mora torej prekrškovni organ presoditi ali je narava in teža dejanja, ki ima vse znake prekrška takšna, da je zaradi varstva pravic oziroma interesov otroka treba obvestiti tudi pristojni organ socialnega varstva (upoštevano je ustavno načelo sorazmernosti).

K 5. členu

S 5. členom predloga zakona se odpravlja redakcijska napaka v 43. členu Zakona o prekrških. Z zakonom, ki določa prekršek, se lahko predpiše za prekrške iz šestega odstavka 17. člena Zakona o prekrških tudi daljši rok za zastaranje postopka o prekršku, kakor je predpisan s tem zakonom. V konkretnem primeru gre za najhujše kršitve s področja varstva naravnih bogastev, okolja in ohranjanja narave, s področja varstva kulturne dediščine, s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, s področja varnosti in zdravja pri delu, dela in zaposlovanja na črno ter delovnih razmerij, s področja socialnega varstva, davkov, trošarin, carin, financ, varstva konkurence, državnih blagovnih rezerv in omejevalnih ukrepov za posamezne prekrške, katerih narava je posebno huda zaradi višine povzročene škode ali višine pridobljene protipravne premoženjske koristi ali zaradi storilčevega naklepa oziroma njegovega namena koristoljubnosti.

K 6. členu

Z novim 50.a členom se ureja pridržanje v hitrem postopku o prekršku. Največkrat je treba kršitelja pridržati zato, da se v času pridržanja od pristojnega sodišča pridobi odredbo za hišno ali osebno preiskavo, da se hišna ali osebna preiskava izvede ter izda odločbo o prekršku ali vložijo obdolžilni predlog.

Glede na to, da 157. člen Zakona o kazenskem postopku (policijsko pridržanje) in 214. člen Zakona o kazenskem postopku (preiskovalna dejanja – hišna in osebna preiskava) določata, da se za izvršitev teh dejanj zahteva, da so podani »utemeljeni razlogi za sum«, se v hitrem postopku o prekršku za pridržanje uporablja ta pravni standard in ne »utemeljen sum«. Določbe tega člena so vsebinsko podobne določbam o pridržanju v rednem sodnem postopku o prekršku (108. člen), pri čemer lahko tako pridržanje traja največ 24 ur, v tem času pa mora policija kot prekrškovni organ izdati odločbo o prekršku ali kršitelja izpustiti.

Kršitelju, ki mu je bila odvzeta prostost v hitrem postopku o prekršku, je treba zagotoviti enake pravice kot obdolžencu v rednem sodnem postopku v primeru odvzema prostosti, zato je tudi v tem členu določena obveznost policije, da pouči kršitelja o pravici, da si lahko zagotovi zagovornika, da ni dolžan izpovedati zoper sebe ter o drugih pravicah, ki jih določa tudi Ustava Republike Slovenije.

V drugem odstavku 58. člena Zakona o prekrških je določeno, da se za pridržanje ter stroške postopka smiselno uporabljajo določbe tega zakona o rednem sodnem postopku, kolikor ni s tem zakonom drugače določeno, zato mora odločba o prekršku vsebovati tudi odločitev o vštetju pridržanja. Strošek postopka je tudi strošek zdravljenja kršitelja in poroda v času pridržanja. Smiselno se uporabljajo tudi določbe o obveščanju (111. člen Zakona o prekrških).

K 7. členu

S 7. členom predloga zakona se dopolnjuje četrti odstavek 51. člena Zakona o prekrških, na podlagi katerega prekrškovni organ odloči, da ne bo izdal odločbe o prekršku oziroma vložil obdolžilnega predloga. Glede na to, da je že določeno, da prekrškovni organ ne izda odločbe o prekršku oziroma vloži obdolžilnega predloga, če iz zbranih dejstev in dokazov izhaja, da dejanje ni prekršek, je samoumevno, da bo ravnal enako tudi v primerih, če ni dokazano, da je prekršek storil kršitelj.

K 8. členu

S predlagano spremembo se dodatno določa, da hitri postopek ni dovoljen za prekrške zoper varnost cestnega prometa, za katere je predpisana stranska sankcija kazenskih točk v številu zaradi katerega se po zakonu storilcu izreče prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja. Tako bodo v rednem sodnem postopku po predlagani spremembi obravnavani poleg storilcev prekrškov, za katere je predpisanih 18 kazenskih točk tudi vozniki začetniki, če storijo prekršek, za katerega je predpisanih 7 ali več kazenskih točk. Za razmejitev pristojnosti je torej pomembno število predpisanih kazenskih točk za posamezen prekršek. Po predlagani spremembi bo o vseh prekrških voznikov začetnikov, za katere je poleg glavne sankcije (globa) predpisanih 7 ali več kazenskih točk, odločalo sodišče v rednem postopku, saj ima storitev takega prekrška za posledico prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja tako kot pri drugih voznikih, ki storijo prekršek, za katerega je predpisanih 18 kazenskih točk. Sodišče lahko v rednem postopku ob uporabi določb o omilitvi sankcije izreče manjše število kazenskih točk, ki ne bodo imele za posledico prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja (3. člen predloga zakona). Kadar stori voznik začetnik v istem historičnem dogodku več prekrškov, se o prekrških, za katere je predpisanih manj kot sedem kazenskih točk, odloča v hitrem postopku, za prekrške za katere pa je predpisanih 7 ali več kazenskih točk, pa v rednem sodnem postopku.

K 9. členu

Zakonodajalec je z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 17/08 in 21/08 – popr.) uvedel obvezen preizkus odločbe, izdane v hitrem postopku, samo glede v 62.a členu Zakona o prekrških taksativno naštetih procesnih kršitev zakona:

- ali je odločil pristojni organ,
- ali je storilcu bila dana možnost, da se izjavi o prekršku,
- ali je izrek odločbe razumljiv in
- ali se odločba opira na dokaz, na katerega se po določbah tega zakona ne more opirati, ali je bil pridobljen s kršitvijo z ustavo določenih človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

S tem je temeljnemu pravilu o pravnih sredstvih, da se preizkusi tisto in toliko, kar in kolikor se zahteva, dodal obveznost, da sodišče vselej po uradni dolžnosti preizkusi izpodbijano odločbo glede vprašanja, ali so podane v 62.a členu Zakona o prekrških taksativno našete *procesne* kršitve zakona, ne pa tudi, ali je z izpodbijano odločbo prekršena *materialna* določba Zakona o prekrških ali predpisa, ki določa prekršek.

Ob vložitvi zahteve za sodno varstvo kršitelji praviloma še ne morejo uveljavljati »pritožbenega razloga«, da je »pregon za prekršek zastaran«, ker okoliščine, iz katerih bi bilo to razvidno, še niso nastopile. To pomeni, da je vlagatelj zahteve za sodno varstvo, ki ob vložitvi zahteve že ve za okoliščine zastaranja, v privilegiranem položaju v primerjavi z vlagateljem, ki za te okoliščine ne ve in zanje tudi ne more vedeti, ker nastopijo šele pozneje.

Zastaranje pregona je institut, ki zagotavlja uresničevanje enakega varstva pravic, poštenega sojenja in sojenja v razumnem roku, zato je treba dati domnevnim storilcem prekrškov dejanske možnosti, da se nanj tudi sklicujejo. Pomemben vidik zastaranja (poleg enakega varstva pravic iz 22. člena Ustave RS) je tudi njegova povezava s pravico do sojenja v razumnem roku (oziroma brez nepotrebnega odlašanja). V skladu s 23. členom Ustave (pravica do sodnega varstva) ima vsakdo pravico, da o obtožbah proti njemu brez nepotrebnega odlašanja odloča neodvisno, nepristransko in z zakonom ustanovljeno sodišče.

Dodan je tudi razlog za obvezen preizkus odločbe o prekršku po uradni dolžnosti »ali je dejanje prekršek«, ki se po uradni dolžnosti preizkuša tudi v pritožbenem postopku na podlagi 1. točke 156. člena Zakona o prekrških.

K 10. členu

Odpravlja se redakcijska napaka v četrtem odstavku 105. člena Zakona o prekrških, saj mora prekrškovni organ v obdolžilnem predlogu obrazložiti oceno, da so podani pogoji za izrek stranske sankcije, kar je določeno v prvi alineji drugega odstavka 52. člena Zakona o prekrških.

K 11. členu

V 11. členu predloga zakona je odpravljena nejasnost glede vštevanja hišnega pripora v izrečeno globo. Tudi obdolžencu, ki je bil med kazenskim postopkom v hišnem priporu, se všteje čas hišnega pripora v globo, izrečeno za prekršek, če ni bil obsojen za kaznivo dejanje, za isto dejanje pa mu je bila izrečena globa v postopku o prekršku, in sicer se en dan hišnega pripora šteje za 40 eurov globe. Sprememba se nanaša na primere, ko je bil zoper obdolženca v kazenskem postopku najprej odrejen hišni pripor na podlagi 199.a člena Zakona o kazenskem postopku, nato pa je sodišče ugotovilo, da ne gre za kaznivo dejanje, ampak za prekršek. Po tem, ko je državni tožilec odstopil od pregona zaradi kaznivega dejanja, je prekrškovni organ konkretno zadevo obravnaval kot prekršek in storilcu izrekel globo.

K 12. členu

V 12. členu predloga zakona gre za redakcijski popravek, saj se 7. točka prvega odstavka 155. člena Zakona o prekrških nepravilno sklicuje na »trinajsti« odstavek 129.a člena Zakona o prekrških namesto na pravilno »dvanajsti« odstavek 129.a člena Zakona o prekrških. Slednji odstavek namreč določa »*prepoved reformatio in peius*«, na podlagi katerega nova sodba o prekršku (ki je bila izdana po ugovoru zoper sodbo, izdano v skrajšanem postopku), ne sme biti v škodo obdolžencu glede pravne opredelitve prekrška in sankcije za prekršek, če je bil vložen ugovor le v obdolženčevo korist. Kršitev navedene določbe se namreč šteje za bistveno kršitev določb postopka o prekršku.

K 13. členu

S 13. členom predloga zakona se na pritožbeni stopnji ponovno omogoča razveljavitev sodbe sodišča prve stopnje in vrnitev zadeve v novo odločitev.

Razveljavitev sodbe sodišča prve stopnje je mogoča v primerih, ko višje sodišče ugotovi bistvene kršitve določb postopka iz 1., 2., 3., 4. in 8. točke prvega odstavka 155. člena Zakona o

prekrških, vendar le v primerih, ko višje sodišče kršitve postopka glede na njeno naravo ne more samo odpraviti.

Izjemoma pa se dopušča tudi razveljavitev sodbe sodišča prve stopnje v primerih, ko bi višje sodišče prvič izvajalo dokazni postopek in prvič vsebinsko odločilo o prekršku. S tem bi bila namreč odvzeta pravica do pritožbe, do takih rešitev pa bi prišlo v primerih, ko bi sodišče prve stopnje iz vsebinskih ali formalnih razlogov zavrglo ali zavrnilo obdolžilni predlog in dokaznega postopka ne bi izvedlo in tudi ne odločilo o prekršku.

Po uveljavitvi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 17/08 in 21/08 — popr.) so začela višja sodišča opozarjati na težave s katerimi se srečujejo zaradi spremenjenega 163. člena Zakona o prekrških, ki je povsem odpravil možnost razveljavitve prvostopenjske sodbe. Višja sodišča so opozorila, da takšen način odločanja pritožbenega sodišča ne prispeva k strokovni usposobljenosti prvostopenjskih sodnikov, povečalo pa se je tudi število pobud za vložitev zahtev za varstvo zakonitosti.

K 14. členu

Na novo se določa obveznost pristojnega davčnega organa, da obvesti prekrškovni organ in sodišče o dveh dejanjih po vložitvi predloga za prisilno izterjavo: o uvedbi in o zaključku postopka prisilne izterjave oziroma izvršitve po določbah 202. člena Zakona o prekrških in določbah zakona, ki ureja prisilno izterjavo davkov.

K 15. členu

Črta se določba v sedmem odstavku 202.b člena Zakona o prekrških, na podlagi katere lahko sodišče na obrazložen predlog direktorja zavoda za prestajanje kazni zaporu odloči, da se uklonilni zapor ne izvrši in se globa prisilno izterja, če osebne okoliščine na strani storilca kažejo na to, da izvršitev uklonilnega zaporu ne bi bila v skladu z njegovim namenom. Sklep o neizvršitvi uklonilnega zaporu se izda v 24 urah od prejema predloga. Storilec prekrška ima namreč ves čas postopka veliko možnosti, da pristojnemu organu predlaga izrek opomina ali omilitev sankcije, plačilo globe v obrokih ali nadomestitev globe z opravo nalog v splošno korist ali korist samoupravne lokalne skupnosti tako, da mu navede vsa dejstva in predloži vse dokaze, zaradi katerih zanj določitev uklonilnega zaporu ni smotrna. Storilci pa so največkrat pasivni med postopkom in teh možnosti ne izrabijo (čeprav so o teh pravicah med postopkom pravilno poučeni). Šele med izvrševanjem uklonilnega zaporu direktorjem zavodov za prestajanje kazni zaporu pojasnjujejo razloge zaradi katerih uklonilni zapor zanje ni smiseln. Sodišča v 24 urah težko pridobijo nove dokaze, predlogi direktorjev zavodov za prestajanje kazni zaporu pa največkrat niso utemeljeni z dokazi, temveč le z izjavami storilcev prekrškov.

K 16. členu

S to prehodno določbo se preprečuje retroaktivna uporaba 2. člena predloga zakona. Tako bodo lahko odgovorni za prekršek samostojni podjetniki posamezniki in posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost, ki bodo vpisani v poslovni register od uveljavitve tega zakona, in sicer ne glede na to, kdaj je bil prekršek storjen. To ne pomeni, da bodo za prekršek odgovorni le tisti, ki so v poslovni register vpisani po uveljavitvi tega zakona, temveč tudi tisti samostojni podjetniki posamezniki in posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost, ki so bili v poslovni register vpisani pred uveljavitvijo tega zakona.

Z drugim odstavkom pa se preprečujejo morebitni spori o pristojnosti za obravnavanje prekrškov, o katerih še ni bilo odločeno ter tudi odstopanje zadev med posameznimi organi. S predlagano prehodno določbo se tako določa, da o prekrških, ki so bili storjeni do uveljavitve tega zakona, odločajo organi, ki so bili pristojni za obravnavanje teh prekrškov po dosedanjih predpisih.

K 17. členu

Določbe o odločanju višjega sodišča o pritožbi zoper sodbo (ali sklep) prvestopenjskega sodišča se začnejo uporabljati z dnem uveljavitve tega zakona. Ustaljena je praksa, da se postopkovne določbe uporabljajo praviloma od dneva uveljavitve sprememb in dopolnitev zakona.

K 18. členu

Določen je rok za uveljavitev zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

Uporaba določb kazenskega zakonika 8. člen

Kolikor ni v tem zakonu drugače določeno, se v postopku o prekršku smiselno uporabljajo določbe kazenskega zakonika glede silobrana, skrajne sile, sile in grožnje, neprištevnosti, naklepa, malomarnosti, dejanske in pravne zmote, udeležbe pri kaznivem dejanju ter časa in kraja storitve kaznivega dejanja.

Odgovornost pravne osebe, njene odgovorne osebe, samostojnega podjetnika posameznika in posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost 13. člen

(1) Republika Slovenija in samoupravne lokalne skupnosti ne morejo biti odgovorne za prekršek, zakon pa lahko predpiše, da odgovarja za prekršek odgovorna oseba v državnem organu ali v samoupravni lokalni skupnosti.

(2) Pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, so lahko odgovorni za prekršek druge osebe, če je v predpisu o prekršku tako določeno.

(3) Pravna oseba, ki je v stečaju, ali samostojni podjetnik v stečaju, sta odgovorna za prekršek, ne glede na to, ali je bil storjen pred začetkom stečajnega postopka ali med njim, vendar pa se ji ne izreče globa, temveč le odvzem premoženjske koristi oziroma odvzem predmetov.

Splošna pravila za odmero sankcije 26. člen

(1) Storilcu prekrška se odmeri sankcijo v mejah, ki so določene s predpisom za storjeni prekršek, glede na težo prekrška in storilčevo malomarnost ali naklep.

(2) Pri tem se upoštevajo vse okoliščine, ki vplivajo na to, ali naj bo sankcija manjša ali večja (olajševalne in obteževalne okoliščine), zlasti pa: stopnjo storilčeve odgovornosti za prekršek,

nagibe, iz katerih je prekršek storil, stopnjo ogrožanja ali kršitve zavarovane dobrine, okoliščine, v katerih je bil prekršek storjen, prejšnje življenje storilca, njegove osebne razmere, njegovo obnašanje po storjenem prekršku, zlasti, ali je poravnal škodo.

(3) Pri odmeri globe se upošteva tudi storilčevo premoženjsko stanje, višino njegove plače, njegove druge dohodke, njegovo premoženje in njegove družinske obveznosti, pri prekrških s področja davkov in carin pa tudi sorazmerje višine globe z višino prikrajšane dajatve.

(4) Sankcije, izrečene za prej storjeni prekršek, ni mogoče šteti za obteževalno okoliščino, če so od dneva, ko je postala odločba oziroma sodba o prekršku pravnomočna do storitve novega prekrška pretekla več kot tri leta.

(5) Pri odmeri globe pravni osebi in samostojnemu podjetniku posamezniku se upošteva gospodarsko moč in prej izrečene sankcije.

(6) Sodišče sme storilcu odmeriti sankcijo pod mejo, ki je predpisana, če tako določa zakon ali če ugotovi, da so podane posebne olajševalne okoliščine, ki utemeljujejo izrek milejše sankcije. Pri tem sme izreči globo do najnižje mere iz 17. člena tega zakona, stransko sankcijo kazenskih točk, ki je predpisana v številu 18 kazenskih točk, pa sme omiliti tako, da se izreče vzniku začetniku 6 kazenskih točk, drugim voznikom pa 17 kazenskih točk.

(7) V primerih, ko je z zakonom tako določeno, se lahko storilcu prekrška odpusti globo in druge sankcije.

Izključitev odgovornosti otrok

30. člen

(1) Proti mladoletniku, ki ob storitvi prekrška še ni bil star 14 let (otrok), se ne smejo voditi postopki za prekrške in izreči sankcije za prekrške.

(2) O dejanju, ki ima vse znake prekrška in ga stori otrok, prekrškovni organ obvesti osebo, ki je dolžna skrbeti zanj, po potrebi pa tudi pristojni organ socialnega varstva.

Daljši rok za zastaranje

43. člen

Z zakonom, ki določa prekršek, se lahko predpiše za prekrške iz petega odstavka 17. člena tega zakona tudi daljši rok za zastaranje postopka o prekršku, kakor je predpisan s tem zakonom, vendar ne daljši od treh let.

Odločitev prekrškovnega organa

51. člen

(1) Prekrškovni organ po ugotovitvi pogojev za začetek postopka po uradni dolžnosti oziroma po prejemu predloga iz prejšnjega člena zbere dodatna obvestila in dokaze o prekršku.

(2) Če prekrškovni organ ugotovi, da so podani zakonski pogoji za izvedbo postopka o prekršku, ga mora izvesti in sam izdati odločbo o prekršku (hitri postopek).

(3) Če hitri postopek ni dovoljen, mora prekrškovni organ vložiti pri pristojnem sodišču obdolžilni predlog (redni sodni postopek).

(4) Prekrškovni organ odloči, da ne bo izdal odločbe o prekršku oziroma vložil obdolžilnega predloga:

- če iz zbranih dejstev in dokazov izhaja, da dejanje ni prekršek;
- če je pregon zastaral, ali so podani drugi razlogi, ki izključujejo pregon;
- če gre za prekršek neznatnega pomena, posebne okoliščine, nizka stopnja odgovornosti ali storilčeve osebne okoliščine pa kažejo, da postopek ne bi bil smotr.

(5) Odločitev iz prejšnjega odstavka in razlogi se zaznamujejo v spisu. O odločitvi, da ne bo izdal odločbe oziroma vložil obdolžilnega predloga in o razlogih mora prekrškovni organ v 30 dneh od odločitve pisno obvestiti predlagatelja.

Hitri postopek 52. člen

- (1) O prekrških se odloča po hitrem postopku, razen v primerih, ko ta zakon določa drugače.
- (2) Hitri postopek ni dovoljen:
- če predlagatelj rednega sodnega postopka glede na naravo kršitve oceni, da so podani pogoji za izrek stranske sankcije po tem zakonu;
 - če je predpisana stranska sankcija prepovedi vožnje motornega vozila;
 - proti mladoletnim storilcem prekrškov;
 - za prekrške s področja obrambnih dolžnosti in za prekrške s področja nezdružljivosti javnih funkcij s pridobitno dejavnostjo;
 - za prekrške zoper varnost javnega prometa, za katere je predpisana stranska sankcija 18 kazenskih točk.
- (3) V hitrem postopku se storilcu izreče globa v znesku, v katerem je predpisana, če je predpisana v razponu, pa se izreče najnižja predpisana mera globe, če z zakonom ni določeno drugače.

Meje preizkusa odločbe prekrškovnega organa 62.a člen

- (1) V postopku o zahtevi za sodno varstvo se mora vselej po uradni dolžnosti preizkusiti:
- ali je odločil pristojni organ,
 - ali je storilcu bila dana možnost, da se izjavi o prekršku,
 - ali je izrek odločbe razumljiv in
 - ali se odločba opira na dokaz, na katerega se po določbah tega zakona ne more opirati, ali je bil pridobljen s kršitvijo z ustavo določenih človekovih pravic in temeljnih svoboščin.
- (2) Če se pri odločanju o zahtevi za sodno varstvo ugotovi, da so podani razlogi iz prve ali četrte alineje prejšnjega odstavka, zaradi katerih je izdana odločba v korist kršitelja, v korist tudi kakšnemu drugemu kršitelju, ki ni vložil zahteve za sodno varstvo, ali je ni vložil v tej smeri, ravna pristojni organ po uradni dolžnosti, kakor da jo je vložil tudi ta.

Obdolžilni predlog 105. člen

- (1) Obdolžilni predlog mora biti pisen. Obdolžilni predlog se vloži v toliko izvodih, kolikor jih je treba za sodišče in za osebe, zoper katere je sprožen postopek o prekršku. Slednjim se vroči predlog hkrati z vabilom.
- (2) Obdolžilni predlog mora vsebovati podatke o istovetnosti storilca (osebno ime, EMŠO, kraj rojstva, poklic, zaposlitev in naslov stalnega ali začasnega prebivališča za fizično osebo, če je fizična oseba tujec, pa namesto EMŠO njegove rojstne podatke, za pravno osebo firmo in sedež ter matično številko; za odgovorno osebo pravne osebe pa tudi delo, ki ga opravlja), dejanski stan prekrška, čas in kraj storitve prekrška, predpis, ki določa prekršek, podatke o morebitni premoženjski koristi, dokaze, podatke o predlagatelju in podpis predlagatelja. Obdolžilni predlog za prekršek, za katerega se storilcu lahko izrečejo kazenske točke v cestnem prometu, mora vsebovati tudi podatke o vozniskem dovoljenju (številka vozniskega dovoljenja, upravna enota, ki ga je izdala, datum izdaje, kategorija motornih vozil, za katere je bilo vozniško dovoljenje

izdano) in o vrsti voznika. Upravljalci zbirk osebnih podatkov so dolžni predlagatelju postopka na njegovo zahtevo brezplačno posredovati podatke, ki so potrebni za sestavo in vložitev obdolžilnega predloga. Če ni mogoče ugotoviti istovetnosti storilca prekrška, se v obdolžilnem predlogu namesto osebnih podatkov navede opis osebe in fotografija oziroma posnetek.

(3) Obdolžilni predlog zoper pravno osebo mora poleg sestavin, predpisanih v tem zakonu, vsebovati tudi firmo oziroma ime, s katerim pravna oseba v skladu s predpisi nastopa v pravnem prometu, ter njen sedež in podatke o odgovorni osebi.

(4) V primerih iz druge alineje drugega odstavka 52. člena tega zakona mora prekrškovni organ v obdolžilnem predlogu obrazložiti oceno, da so podani pogoji za izrek stranske sankcije.

Vštevanje časa pridržanja 112. člen

(1) Čas, ko je bil obdolženec pridržan, preden je bila izdana sodba o prekršku, se obdolžencu všteje v globo. Pri tem se pridržanje, ki je trajalo 12 ur ali manj všteje v globo v višini 20 eurov. Pridržanje, ki je trajalo več kot 12 ur, pa šteje za 40 eurov globe.

(2) Obdolžencu, ki je bil med kazenskim postopkom v priporu, se všteje čas pripora v globo, izrečeno za prekršek, če ni bil obsojen za kaznivo dejanje, za isto dejanje pa mu je bila izrečena globa v postopku o prekršku, pri čemer se en dan pripora šteje za 40 eurov globe.

Bistvena kršitev določb postopka 155. člen

(1) Bistvena kršitev določb postopka o prekršku je podana:

1. če je v postopku sodelovala uradna oseba, ki bi morala biti izločena (84. člen) ali je s pravnomočno odločbo bila izločena (87. člen);
2. če je obdolžilni predlog podal nekdo, ki ne more biti predlagatelj;
3. če obdolženec v postopku o prekršku ni bil zaslišan pred izdajo sodbe o prekršku, razen v primerih iz drugega odstavka 69. člena ter prvega odstavka 129.a člena tega zakona;
4. če je bil obdolženec ali njegov zagovornik kljub svoji zahtevi na ustni obravnavi ali med izvajanjem drugih dejanj v postopku o prekršku prikrajšan za pravico uporabe svojega jezika oziroma jezika, ki ga razume in za pravice, da v svojem jeziku oziroma jeziku, ki ga razume spremlja potek ustne obravnave oziroma postopka;
5. če je bil zahtev, podan v obdolžilnem predlogu, prekoračen;
6. če se sodba o prekršku opira na dokaz, ki je bil pridobljen s kršitvijo z ustavo določenih človekovih pravic in temeljnih svoboščin ali na dokaz, na katerega se po določbah tega zakona ne more opirati;
7. če je bila s sodbo o prekršku, izdano po ugovoru na podlagi 129.a člena, prekršena določba trinajstega odstavka 129.a člena in desetega odstavka 163. člena tega zakona;
8. če je izrek sodbe nerazumljiv, če nasprotuje sam sebi ali razlogom sodbe; ali če sodba nima razlogov oziroma so razlogi nerazumljivi.

(2) Bistvena kršitev določb postopka o prekršku je podana tudi, če sodišče med postopkom ali ob izdaji sodbe ni uporabilo ali je nepravilno uporabilo kakšno drugo določbo tega zakona, pa je to vplivalo ali bi moglo vplivati na zakonitost sodbe.

Odločanje višjega sodišča o pritožbi 163. člen

(1) Višje sodišče s sklepom zavrže prepozno ali nedovoljeno pritožbo, če tega ni storilo sodišče prve stopnje.

- (2) Višje sodišče odloči o pritožbi tako, da sodbo o prekršku potrdi ali spremeni.
- (3) Višje sodišče zavrne pritožbo kot neutemeljeno in s sodbo potrdi sodbo sodišča prve stopnje, če ugotovi, da niso podani razlogi, zaradi katerih se sodba izpodbija, in tudi ne take kršitve, na katere je treba paziti po uradni dolžnosti (159. člen).
- (4) Višje sodišče ugodi pritožbi, odpravi ugotovljene kršitve ali jih odpravi po uradni dolžnosti in s sodbo odloči o zadevi, če je podana bistvena kršitev določb postopka o prekršku iz prvega in drugega odstavka 155. člena tega zakona.
- (5) Višje sodišče na ustni obravnavi dopolni dokazni postopek po določbah rednega sodnega postopka in s sodbo odloči o zadevi, če spozna, da je to potrebno zaradi nepopolne ugotovitve dejanskega stanja, ki ga pritožnik uveljavlja na podlagi novih dejstev in dokazov, za katere je verjetno izkazal, da jih brez svoje krivde ni mogel uveljaviti v postopku na prvi stopnji.
- (6) Višje sodišče na seji ali na ustni obravnavi ponovi posamezne izvedene dokaze po določbah rednega sodnega postopka in s sodbo odloči o zadevi, če spozna, da je zaradi zmotne ugotovitve dejanskega stanja dokazni postopek treba ponoviti.
- (7) Višje sodišče ugodi pritožbi in s sodbo spremeni sodbo o prekršku sodišča prve stopnje ali jo spremeni po uradni dolžnosti, če ugotovi, da so bila odločilna dejstva v sodbi o prekršku sodišča prve stopnje pravilno ugotovljena, da pa je treba na ugotovljeno dejansko stanje ob pravilni uporabi predpisa izdati drugačno sodbo. Višje sodišče s sodbo spremeni sodbo o prekršku sodišča prve stopnje tudi, če spozna, da je treba pri odmeri sankcij za prekrške oziroma odvzemu premoženjske koristi drugače presoјati upoštevane okoliščine.
- (8) Višje sodišče spremeni sodbo sodišča prve stopnje tudi takrat, kadar spozna, da je sodišče prve stopnje zmotno presodilo listine ali druge dokaze, ki jih ni samo izvedlo in je nanje oprlo sodbo.
- (9) Če višje sodišče pri reševanju pritožbe ugotovi, da so razlogi, zaradi katerih je izdalo odločbo v korist obdolženca, v korist tudi kakšnemu drugemu obdolžencu, ki se ni pritožil ali se ni pritožil v tej smeri, ravna po uradni dolžnosti, kakor da bi se bil pritožil tudi ta.
- (10) Če je pritožba vložena samo v korist obdolženca, se sodba o prekršku ne sme spremeniti v njegovo škodo.

Izvrševanje 202. člen

- (1) Globo, odvzem premoženjske koristi s plačilom denarnega zneska in plačilo stroškov postopka, izrečenih z odločbo o prekršku prekrškovnega organa, in stroškov postopka, izrečenih s sodbo oziroma sklepom sodišča, če je zahteva za sodno varstvo zavrnjena ali zavržena, izvrši pristojni davčni organ po določbah zakona, ki ureja prisilno izterjavo davkov, na predlog prekrškovnega organa, ki je izdal odločbo o prekršku. Enako se izvrši globa, odvzem premoženjske koristi s plačilom denarnega zneska, izrečena z odločbo prekrškovnega organa, ki jo je sodišče spremenilo na podlagi zahteve za sodno varstvo, ter stroški postopka, izrečeni s sodbo ali sklepom sodišča.
- (2) Za izvrševanje drugih stranskih sankcij, izrečenih z odločbo o prekršku prekrškovnega organa, se uporabljajo določbe zakona o izvrševanju kazenskih sankcij, če zakon ne določa drugače.
- (3) Predmete, odvzete v postopku o prekršku z odločbo prekrškovnega organa ali s sodbo sodišča, proda pristojni davčni organ po določbah zakona, ki ureja prisilno izterjavo davkov. Denar, ki se dobi s prodajo odvzetih predmetov, je prihodek države.
- (4) Globo, odvzem premoženjske koristi s plačilom denarnega zneska in plačilo stroškov postopka, izrečenih s sodbo oziroma sklepom, izvrši na predlog okrajnega sodišča pristojni davčni organ po določbah zakona, ki ureja prisilno izterjavo davkov.

(5) Stranske sankcije kazenskih točk v cestnem prometu, prepovedi vožnje motornega vozila in odvzema predmetov, odvzem premoženjske koristi ter prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja, izrečene s sodbo ali sklepom o prekršku, izvrši okrajno sodišče, ki je odločalo o prekršku na prvi stopnji po določbah zakona, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij, če z zakonom ni določeno drugače.

(6) Sklep o prenehanju veljavnosti vozniškega dovoljenja, o določitvi uklonilnega zavora in o nadomestitvi globe z opravo določene naloge v splošno korist ali korist samoupravne lokalne skupnosti izvrši okrajno sodišče, ki je po tem zakonu pristojno za določitev uklonilnega zavora, po določbah zakona, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij, če z zakonom ni določeno drugače.

(7) Za osebe, ki prestajajo uklonilni zavor, se smiselno uporabljajo določbe zakona o izvrševanju kazenskih sankcij o izvrševanju kazni zavora.

(8) Sodišče izda poziv za izvrševanje uklonilnega zavora potem, ko ugotovi, da je bil storilec odpuščen iz izvrševanja uklonilnega zavora, določenega s prej izdanim sklepom o določitvi uklonilnega zavora.

Postopek določitve uklonilnega zavora 202.b člen

(1) Uklonilni zavor se določi po uradni dolžnosti ali na predlog okrajnega sodišča, ki je odločalo o prekršku na prvi stopnji, ali na predlog prekrškovnega organa, če izrečena globe v določenem roku ni bila plačana.

(2) Uklonilni zavor se določi s sklepom. Zoper ta sklep je dovoljen pisni ugovor, ki ga lahko vložijo storilec, njegov zakoniti zastopnik oziroma zagovornik v osmih dneh od vročitve sklepa. Sodišče v sklepu o določitvi uklonilnega zavora storilca opozori, da lahko namesto ugovora zoper sklep poda predlog za nadomestitev globe z opravo določene naloge v splošno korist ali korist samoupravne lokalne skupnosti.

(3) O ugovoru zoper sklep iz prejšnjega odstavka oziroma predlogu za nadomestitev globe z opravo določene naloge v splošno korist ali korist samoupravne lokalne skupnosti odloča sodišče, ki je izdalo sklep o uklonilnem zavoru.

(4) Ugovor zoper sklep o določitvi uklonilnega zavora mora vsebovati navedbo sklepa, dejstev, s katerimi se utemeljuje, dokazuje za ta dejstva (npr. potrdilo o plačani globi, potrdilo o premoženjskem stanju, lastniških deležih na nepremičnem ali premičnem premoženju, zadnjo odločbo davčnega organa o odmeri dohodnine, potrdilo o številu vzdrževanih družinskih članov ali dokazila o zdravstvenem stanju ter o drugih osebnih okoliščinah na strani storilca, ki kažejo na to, da določitev uklonilnega zavora ne bi bila v skladu z njegovim namenom) in podpis vlagatelja.

(5) Če storilec hkrati z ugovorom zoper sklep o določitvi uklonilnega zavora predlaga nadomestitev globe z opravo določene naloge v splošno korist ali korist samoupravne lokalne skupnosti, sodišče najprej odloči o tem predlogu po določbah tega zakona o nadomestitvi globe z nalogami v splošno korist ali korist samoupravne lokalne skupnosti. Če storilec določeno nalogo v redu opravi, sodišče ugotovi ugovoru in razveljavi sklep o določitvi uklonilnega zavora, sicer pa ugovor kot neutemeljen zavrne.

(6) Sodišče opravi poizvedbe o navedbah v ugovoru zaradi ugotovitve storilčevega premoženjskega stanja in možnosti za plačilo globe ali drugih dejstev, pomembnih za odločitev o

ugovoru. Pri tem lahko zahteva tudi poročilo pristojnega centra za socialno delo o okolju in razmerah, v katerih storilec živi.

(7) Sodišče lahko na obrazložen predlog direktorja zavoda za prestajanje kazni zapora odloči, da se uklonilni zapor ne izvrši in se globa prisilno izterja, če osebne okoliščine na strani storilca kažejo na to, da izvršitev uklonilnega zapora ne bi bila v skladu z njegovim namenom. Sklep o neizvršitvi uklonilnega zapora se izda v 24 urah od prejema predloga. Zoper ta sklep ni dovoljena pritožba.

(8) Prepozen ali nedovoljen ugovor sodišče zavrže s sklepom, proti kateremu je dovoljena pritožba na višje sodišče. Višje sodišče mora odločiti v petnajstih dneh od prejema spisa.

(9) Če je ugovor utemeljen, sodišče s sklepom razveljavi sklep o določitvi uklonilnega zapora. Če ugovor ni utemeljen, ga sodišče zavrne. Zoper sklep o ugoditvi ugovoru ni pritožbe, zoper sklep o zavrnitvi ugovora pa je dovoljena pritožba na višje sodišče. Višje sodišče mora odločiti v petnajstih dneh od prejema spisa.